

DISPUTATIO JURIDICA

DE

DEFENSIONE

NECESSARIA,

QUAM

CHRISTO DUCE

PRÆSIDE

Viro Amplissimo ac Consultissimo,

DN. GEORGIO DAVIDE LOCAL-
MERO, J.U.D. INQUE CELEBRI ARGEN-
toratensium Academiâ P. P. Facultatis Juridicæ
p. r. Decano spectabili, Præceptore & Fautore
suo æternùm colendo:

*Publice disquisitioni submittit
in Auditorio ICtorum.*

WOLFFGANGUS LEONHARDUS WELSERUS
Augustâ-Vindelicus.

Mense Maja.

ARGENTORATI,
Typis HOLLANDI FINDLERI,

Anno M. DC. XXIII.

427.

1623, 7

**NOBILISSIMIS,
AMPLITUDINE, PRUDEN-
TIA, ET AUTHORITATE**

eminentissimis Viris,

**DN. JOHANNI ABRAHAMO Ehinger von Balzh-
heim** Ordinis Senatorii in clytæ Ulmaensis Reip.
Assessori gravissimo, suo è Sacro Bapaismate
susceptori venerando.

DN. GUILHELMO Besserer Seniori.

**Dn. Cognatis Fautoribus &
Patronis ætatem suspicien-
dis, colendis, amandis.**

**Has Juris primitias in gratiæ
animi & observantiæ
Symbolum
Offert.**

Auth. & Resp.

ARGENTORATI
THE HOLLANDER
Anno M DC XXIII

Σὺν θεῷ
P R O O E M I U M

Nter omnes leges, quas natura generi mortalium dedit, non minima hæc est, quæ nos nostraque defendere ac tueri docet: Defensio enim, teste Francisc. Guicciard. hist. lib. 10. est ex lege naturæ, cunctis mortalibus communis, Summi DEI voluntate gentiumque consensu comprobata; unâ cum mundo orta, defitura: cui neque civiles neque pontificiæ leges. hominum placito nixæ, & chartis exarata derogare possunt. Accessit verò ob summam propulsandæ vis necessitatem, hominumque frequentem malitiam & injuriam ex Jure nostro modus quidam, qui moderamen verum & licitum nobis præscribit, quò usque se defendere liceat, & quomodo malorum vim & injuriam depellere possimus. De qua necessaria planèque utili materia operæ me præmium facturum existimavi, si pauca quædam pro ingenii viribus conscriberem, eaq; publicæ disquisitioni, divinâ favente & auxiliante gratiâ committerem: quod ipsum bono cum Deo jam facere aggredior.

I.

Defensio necessaria ^a est potestas ^b vim & offensio-
nem injustam ^c depellendi.

^a) Vocabuli defensionis vel defensoris varia est in Jure significatio: defensor accipitur quandoque pro tutore vel curatore.
l. 1. ff. qui pet. tut. quandoque accipitur pro eo, qui alium in judicio defendit

defendit & tuetur l. *minor*. §. 1. cum duab. seq. ff. de procur. & defens. inter-
dum pro defensione sui corporis, qui armis se defendit: in qua
significatione nos hic vocabulum defensionis accipimus. Vocatur
autem hæc ipsa etiam defensio moderamen inculpatæ tutelæ: l. 1. C.
unde vi. idque partim ob formam, quam moderamen illud constituit:
partim quod talis defensio fit sine defensoris culpa, sed ob culpam
aggressoris. l. 3. C. ad L. Cornel. de Sicar. l. 15. in pr. ff. ad l. Corn. de Si-
car. Nostri appellare consueverunt *Mohrweyr*. *Constit. Carol. Crimi-
nal. artic. 140.* vel ættringer *Todschtäg*. *Gail. 2. observ. 110. n. 9.*

b) Et quidem privata, omni jure quibusvis concessa: vel priva-
tâ auctoritate & extrajudiciali. Cum aliâ nullus sibi ipsi permittere
debeat ultionem, sed potius judicialem potestatem adire teneatur.
l. 14. C. de Judic. l. 13. §. 3. ff. de usufr. *Constit. 2. feud. 53. de pac. ten. int.,
subd. & jur. fir. Wesebec. in parat. tit. de I. & I. n. 15.* Diverfâ verò ra-
tio quod ad sui ipsius corporis tutelam, præsertim si periculum est in
mora, & necessitas postulat, tunc enim recedendum est à communi-
bus Juris regulis. l. 5. ff. de oper. novinuntiat. §. 12. l. 6. §. 9. ff. de injuss.
rupt. & irr. fact. test. l. 1. C. quand. lic. unic. fin. jud. se vind. Et defen-
sionis favor ad se extendit, ut liceat cuilibet aggressorem impunè
occidere. l. 4. C. ad l. Cornel. de Sicar. Qui enim se non defendit, nec
obstitit si potest, injuriæ, tam est in vitio quàm si parentes aut patriam
aut focos deserat. *Cic. lib. 1. offic. c.) l. 5. pr. ff. ad L. Aquil. l. 2. 3. 4. C. de
Sicar. eoque exprimitur defensionis objectum seu materia, quæ est
tam præfens quàm imminens vis & injuria: oportet enim ejusmodi
periculum ingruere & imminere, sic ut evitari aliter commodè ne-
queat. l. 1. 2. C. ad L. Cornel. de Sicar. l. 4. §. 1. 45. §. 4. ad L. Aquil. *Wese-
bec. in Comment. in lib. 3. C. t. 27. n. 7.* Propulsatio namque requi-
rit præcedentem offensionem. Et ubi nulla est offensio, nulla quoq;
potest esse defensio, hæc enim ab illa pendet. *Dn. Obrecht. disp. 3. th.
54.* Cæterum rectè additur injustam, non enim contra quamvis of-
fensionem se defendere licet, sed eam tantum, quæ est injusta, & in-
justè alicui infertur.*

I I.

Dividi potest defensio illa, ratione objecti, in perso-
nalem & realem: personalis^a est quando quis personam
ab injuriosa vi atque offensione instante vel jam ingruen-
te tuetur:

479.
te tuetur: Realis verò quando quis res^b bonaque sua su-
umque contra vim & injuriam^c defendit.

a) Nemo corpus suum exponere debet in tantum periculum,
unde damnum irrecuperabile oritur: & tale periculum, qui à se re-
pellit, omni culpà vacat, l. 1. §. 4. ff. de Sicar. & qui vim ac injuriam
propulsat, jure id fecisse dicitur. l. 3. ff. de I. & I. l. 45. l. 52. ff. ad L.
Aquil. Quod jus valet in eà etiam quaestione, quâ quaritur: An peri-
culum attentatæ pudicitia jure ac sine omni delicti culpà repelli pos-
sit; si alio modo non licet, nisi eadē & morte ejus qui stuprum inferre
tentat: Id quod affirmamus ducti argum. l. 1. §. 4. ff. de Sicar. l. 2. §.
quod si dederit. ff. quod met. caus. quippe sicut vita ita & castitas & pu-
dicitia semel amissa ac perditæ irrecuperabilis est. l. un. pr. C. de rapt.
virg. Et Ovid.

— Nulla reperabilis arte est

Laesa pudicitia —

Quam & vitæ ipsi in filia anteposuisse Verginium testatur. l. 2. §. 24.
ff. de orig. jur. Et quid homini salvum esse potest amissa vi aut erepta
pudicitia. Liv. lib. 1. dec. 1.

b) Id est pecuniam: vocabulo autem pecuniæ denotamus eas
res omnes, quæ pretio pecuniæ aestimantur, venduntur, ac emuntur;
omnium enim rer. aestimatio nummo ponderatur. Arist. lib. 4. Eth.
c. 1. & pecuniæ appellatione omnia contineri ait Imper. in l. pen. §. 2.
C. de Constit. pec. Ex facultatibus vita sustentatur; aded etiam, ut ipsa
bona dicantur vita hominis: Arist. loc. cit. Hinc merus amissionis
omnium bonorum æquiparatur morti, nor Barthol. in l. si ob turpem. 8.
n. 6. ff. de cond. ob turp. caus. Georg. Obrecht. tract. de nec. def. c. 3. n. 12.
13. Referimus autem ad rer. defensionem etiam fama & existima-
tionis defensionem, quia hæc quoque est res aliqua, in mancipio qua-
si & dominio nostro existens: de quibus infra.

c) Pro aliorum salute defensionem suscipere an ex bono &
æquo fiat, in ambiguo multi relinquunt, innuentes, leges saltem pro-
prium cuiusque salutem defendendam admittere, nec legum illarum
sensum alio trahendum esse. Nos verò cum haud obscuras videamus
in jure ejus assertiones, nec idiplum asserere erubescimus. l. 1. §. item
ff. de Sicar. ubi expressè dicitur, eum qui stuprum sibi vel (quod o-
tetur) suis inferentem occidit, dimittendum esse: Item l. 2. §. fin. ff.
quod met. caus. Constit. Car. crim. 150. artic. Vasq. l. Contr. 19. n. §. 6.
Bucer.

Bocer. de bello & duell. lib. 2. c. 10. n. 2. & seqq. Treutl. vol. 1. disp. 1. th. 4.
Unde & D. Ambrosius dicit, eum qui non repellit à socio injuriam, si potest tam esse in vitio, quàm illum qui facit. Et Senec. non solum non nocebis, inquit, sed etiam nocentes prohibebis. *Gerhard. Exerc. Justin. dec. ult. q. 6. Arum. disp. 1. in π . q. 4.*

III.

Causa efficiens duplex est: alia remota, alia propinqua, remota statuitur Jus gentium^a propinqua verò est tum homo,^b qui vim & injuriam à se depellit, tum instrumentum^c quo depulsio fit.

a) *l. 1. in fin. ff. de l. & l. ubi primùm definitur Jus gentium: & postea in quatuor sequentibus legibus per exempla & inter alia etiã per hoc nostrũ declaratur. Et firmari potest hac ratione, quia omnes gentes peræque hoc observant, ut arma armis vim vi repellant ac propulsent. Nos autem defensionem istam non solum Juris gentium sed & divini, naturalis, civilis & canonici esse asserimus. De divino enim testatur. *Matth. 22. v. 39. Levit. 19. v. 18. Marc. 12. v. 31. De naturali. l. 1. s. 27. ff. de vi & vi arm. l. 1. s. 11. ff. si quadr. pamp. fecis. dic. De Civili. l. 1. & seq. C. ad L. Cornel. de Sicar. De Canonico deniq; c. significasti 18. de homicid. c. si verò. 3. de sentent. ex commun. de his etiã Schneidev. lib. 1. Inst. tit. 2. n. 11. & seq. Hillig. in Comment. Donell. lib. 1. c. 7. lit. G. & lib. 17. c. 2. lit. D. Arum. disp. in π . 1. th. 1. Treutl. vel. 1. disp. 1. th. 4. Wefenbec. in Comment. ad lib. 3. C. t. 27.**

b) Agens & movens, qui vim instrumento aliquo propulsat: ab hoc enim oritur principium motus. *Dn. Obrech. d. 1. c. 5. n. 8.* Et quidem omnis homo sine ullo vel sexus vel ætatis, vel conditionis ac ordinis discrimine, quod satis demonstrat. *l. 3. de Instit. & Jur. posita particula Quisque: Verbum enim hoc Quis tam masculos quam feminas complectitur. l. 1. ff. de v. s. l. 29. ff. de hered. instit. idque in causis & decisionibus etiam penalibus: ut annotat Goedd. ad l. 1. de v. s. ax. 3. n. 53. l. air Divus ff. de Jur. Fisc. Sine ætatis & conditionis discrimine dixi, quod & infans, puer, adolescens, vir, senex, studiosus, Doctor, Apostolus, Pæresbyter, & alii quicumque vim imminentem justè & rectè propulsent. Idque ad eò verum est, ut pleriq; velint, Sacerdotem in templo ex insidiis petitem, posse impunè aggressorem occidere, & sacra antea incepta postea perficere. *Gail. lib. 1. de**

P. P. c. 8.

P. P. c. 8. lib. 2. obs. 110. Porro etiam bannitis vim vi repellere licet, defensio enim cum sit Juris naturalis & gentium, illis minimè denegari poterit. *not. Bald. & Alex. in l. 1. & Bartolus in l. ex factio 17. ff. ad SC. Trebell.* Civiles enim leges Jus natura mutare non possunt: Secus autè si statutū expresse quoq; occisionē permittat, quia tunc bannito: omnis adempta defensio: quibus eunq; etiam verbis illud conceptum fuerit, & sive licitè sive impunè bannitum occidi posse dicat: plura de his vide in *Colleg. criminal. Petri Theodorici disp. ult. th. 4. & Dn. Obrecht. cit. tr. c. 5. n. 10. II.*

c) Quæ causà movente pendet; ut si quis ad sui defensionem gladium, pugionem, bombardam, hastam vel aliud quodcunque instrumentum aptum adhibeat: quæ omnia sub vocabulo generaliar-morum comprehenduntur. Et hæc appellatio non tantum gladios, sed fustes, lapides, ligna denotat: Arma, inquit *Varros, lib. de ling. lat.* ab arcendo esse, quod his arceamus hostem: Inde *Lucretius,*

Arma antiqua, manus, ungues, dentèsque fuerunt.

Tholos in Synag. Jur. Univ. par. 3. lib. 36. c. 26. de vi offens. Apparet autem eorū opinionem erroneam & fallam esse, quam probare conantur *ex c. 18. significasti de homicid. voluntar. vel cas.* quod defensio debeat fieri paribus armis. Nihil enim refert qualiacunq; arma adhibeantur: quia necessitas quodvis obvium subministrat: sive sit arcus, vel lancea, vel gladius, vel saxum, vellignum &c. *Dn. Obrecht, in d. t. c. 5. l. 3. ff. de l. & I. & nor. Cujac. ad hanc leg. Arum. disp. π. 1. th. 2. Hillig. in Comment. ad Donell. lib. 17. c. 2. in nor. sub lit. E. Wefenbec. ad lib. 3. C. t. 27.*

I V.

Subiectum defensionis sunt omnes homines ^a quī nobis vim atque injuriam faciunt; contra quos & defendere nos possumus; idque sine personarum respectu. ^b

a) Nulla expressa reperitur distinctio personarum, sed leges simpliciter omnibus contra quosvis hanc potestatem tribuunt. Indèque generalis lex generaliter accipienda, & ubi illa non distinguit, nec nostrum esse distinguere videri posset. *l. 8. ff. de Public. in rem. act. l. 1. §. generaliter ff. de Leg. prest. l. 3. ff. d. I. & I. l. 45. §. qui cum ff. ad L. Aquil. l. 1. C. unde vi.* Et moti sunt his ipsis nonnulli, ut & contra Papam & Imperatorem defensionem ejusmodi concederent. Quos tamen malè docuisse dicimus *cum Dn. Obrecht. d. t. c. 6. & eorum sententiam*

sententiam duram & iniquam pronuntiamus. Si enim in aliis quibuscunq; personis moderamen inculcata tutela est servandum, certe multò magis in summis huius personis servari debet. Sic autem statuimus, quod regulariter omnib⁹ contra omnes concessa sit defensio: Et sub regula ista viros etiam à vi atq; injuria foeminarum sese defendentes comprehendimus. Licet enim rarò contingat, usù tamen compertum est, nonnunquam eò redactam rem fuissè, ut mulieres furibundæ & formidabilioribus armis instructæ, viros humaniores & armis impares in ejusmodi necessitates adigerent. *Constit. Car. crim. art. 144.* Non etiam excipimus ab ista regula maritum & uxorem: sed & hinc contra illum sævientem, tutelam vitæ ac corporis concedimus: quia maritus in uxorem vitæ potestatem non habet. Interim tamen levis & moderata uxoris coercitio viro non denegatur. Quia enim divino & humano Jure constitutum est, ut uxor maritum reveretur eique obediat: *Genes. 3. 1. Pet. 3. 1. un. §. cum autem C. de rei uxor. ait. & l. 14. ff. solut. matrim.* Sanè eodem quoque jure constitutum intelligitur, ut maritus uxorem castigare & corrigere possit, si hanc ei reverentiam & obedientiam derectet. *Dn. Obrecht. d. 1. c. 6. n. 52.* Præterea & sub eadem regula mediatorem quoq; comprehendimus: si non aliter se ab aggressore liberare quis possit, nisi prius hic mediator sit occisus. Tandem & regulam istam extendimus, ita ut contra bestias quoque & bruta animalia impetum in nos facientia defensio & occisio sit licita: item contra ebrios, furiosos, noctambulos, qui etsi vim & injuriam inferendi propositum non habeant: vitæ tamen periculum præsentissimum alteri, cui defensionem omnia jura concedunt, afferre possunt. *l. 3. ff. de Just. & Jur.*

b) Commodè tamen hic videri potest de nonnullis, contra quos vel planè non vel non facilè defensio ista concedenda videtur: veluti sunt Parentes, Præceptores, Magistratus & ipsius ministri. Et primò quò ad Parentes, non possunt liberi illis graviùs objurgantibus ac verberantibus resistere; quia illi jure suo utuntur. *l. 3. C. de patr. potest. l. 11. ff. de liber. & posth.* Nostri tamen temporibus non talem licentiam parentes habeant, qualem olim habuisse traduntur. *Liv. lib. 2. in pr. & P. Greg. Tholos. in Syntagm. Jur. Univers. lib. 11. c. 5. & lib. 36. c. 24.* sed ejusmodi parentum in liberos sævitiã prohibent leges tum Divinæ. *Exod. 20. v. 13. Prov. 19. v. 18.* tum naturales: quia partes patris sunt, & nemo unquam suam carnem odio habuit: *Ephes. 5. v. 29.*
&

451
& per filii corpus pater magis quam filius periclitatur s. ult. Instr. de
noxal. act. tūm denique civiles l. 5. ff. ad l. Pomp. de parricid. Quid igitur
si pater filio vim atque injuriam inferat, num filius sese juste oppo-
net? Quamquam communis hoc opinio statuatur, nos tamen vix ullum
casum accidere posse credimus, quo liberis adversus parentes conce-
di queat, ut illis resistere & vim vi repellere possint: Sed fugā sibi po-
tius consulant, vel si alio modo non possunt eadem sibi inferre pa-
tiantur, vindictam Deo committentes. Quam sententiam approbat
Dn. Obrecht. cit. tr. c. 6. Cæterum nec Præceptoribus & Dominis li-
cet resistere, si moderatam castigationem adhibent: Secus est si mo-
dum exceßerint & si Magister in disciplina vulneraverit vel occide-
rit, Lege Aquilæ & l. Corn. de Sicar. tenebitur l. 5. s. ult. ff. ad l. Aquil.
Præceptoris enim nimia lævitia culpæ adsignatur. l. 6. ff. c. r. Wesenb.
in d. C. ad lib. 3. l. 27. n. 34. Deinde Magistratui resistere non licet, quia
minister Dei est, cui potestati à Deo ordinatæ omnino obtemperan-
dum. Rom. 13. & parere illi necesse est, l. 167. ff. de R. i. & matris loco
esse dicitur. Nov. 2. c. 8. Quod si verò vim & injuriam inferat, melius
est ut subditus vim illam patiat, non etiam vi oppositâ eam repel-
lat: Magistratum verò eâ de causâ judicio conveniat l. 32. ff. de Injur.
& l. 3. §. sed vim. ff. quod met. caus. Cum & aliâs quandiu quis venire
potest per directum, non debeat progredi per indirectum, nec extra-
ordinariæ viæ locus relinquendus, quando ordinaria superest. Obser-
vanda quoque distinctio quam facit Dn. Obrecht. in d. t. c. 6. n. 7. Ju-
dex consideratur vel ut privatus, vel ut persona publica, si ut privatus
procedit, impunè ei resistitur: & si quis eum defensionis suæ causâ
occidat, à pœnâ homicidii excusatur: secus si ex officio Magistratus
processerit adde Colleg. crim. Pet. Theodorici disp. ult. th. 4. Wesenb.
in cit. Comment. ad C. lib. 3. r. 27. Denique contra Magistratus mini-
stros nemo se opponere audeat, quia hi sententiam & voluntatem su-
periorum suorum exequi tenentur: Cautè tamen & illi agant ne offi-
cii limites excedant datæve operâ & dolo malo alios percutiant vel
vulnerent, vel interficiant: ut sæpè ab hoc genere hominum fieri so-
let. Certè ejusmodi facta prætextu officij non excusanda, sed gravissi-
mè vindicanda sunt. teste Obrecht. d. t. c. 6. add Fachin. lib. 9. q. 74.

V.

Verfatur autem defensio potissimum circa personas,
B partim

partim propriam cujusque^a partim aliorum:^b Et circa
res, easque tum corporales tum incorporales.^d

a) Charitas siquidem à se ipsa incipit, & defensor propriæ sa-
lutis in nullo peccasse videtur l. 3. C. ad l. Corn. de Sic. l. 3. ff. l. 1. & l.

b) Qui sunt vel necessarii vel minus; necessariae autem perso-
nae sunt Parentes, filii, conjuges, consanguinei, affines, domestici,
quos omnes si necessitas postulat propter vinculum charitatis & vitae
consortium defendere ut tueri debemus; modò ne id simpliciter &
quocunque modo fiat. Etsi enim DD. aliqui asserant, Patrem aggressi-
forem filii impunè occidere posse; moti his inter alias rationibus, quia
teste Platone unumquodque animal pro suis foetibus acriter dimicat,
& affectus paternus omnes alios vincit. l. 8. in fin. ff. q. m. e. & l. ult.
pr. C. de Curat. furios. Atamen quicquid illi dicant vel scribant, nihil
tamen obtinere possunt aut debent, quia leges istae de re conceptae de
sua cujusque propriâ non de alterius defensione loquuntur. l. 3. ff. de
l. 1. l. 4. in princ. l. seq. l. 47. s. qui cum ff. ad l. Aquil. l. 3. & 4. C. ad
l. Cornel. de Sicar. Distinguendum ergò hic erit inter defensionem,
quae fit sine læsione vitae; & defensionem cum morte conjunctam,
prior conceditur: l. 3. & 12. ff. de lib. caus. posterior autem non aequè
nisi specialiter lex tale quid permittat: (quod ipsum tamen ad conse-
quentiâ non est trahendum) veluti si quis qui stuprâ sibi vel suis infe-
rentè occiderit: ejusmodi enim occisor interdum impunè est dimitten-
dus: cum presertim nõ ad violatâ tantâ personâ sed ad totâ familiâ in-
juria ejusmodi spectet. Nec filius patris aggressorem jure occidet: nec
maritus uxoris, vel contrâ &c. Quod si tamen fortè fortunâ contingat,
ut pater filii aggressorè, vel filius aggressorè patris occiderit: nõ pœna
ordinariâ sed extraordinariâ & mitiori, interdum mitissimâ plecten-
dus quis erit: quatenus videl. non tam habuit animum occidendi,
quàm alterum defendendi. fac. l. 1. §. Divus ff. ad Cornel. de Sicar. idq;
tum propter necessarias, tum extraneas personas, quarum defensio
intercedendo suscepta est loci habere, patet ex Constit. Car. V. D. H.
G. D. artic. 142. & artic. 150. & Gail lib. 2. obs. 110. n. 19. vide etiam
Obrecht. d. r. c. 7. Minus necessariae sunt extranei & peregrini, quos
etiam ob præceptum Christi aequè ac nos ipsos diligere debemus
Matth. 22. v. 39. 40. Marc. 12. v. 31. & qui alterum non defendit, culpa
non vacat, dum sine causâ alterum deserit. l. 109. & l. 50. ff. de
R. I.

b) Quales

b) Quales sunt quæcunque in supellectili existunt; item fundus, ager, &c. item pecunia, quæ sanguis ac secunda hominis vita vocatur. *gloss. & text. in l. advocati 14. in verbo vitam: ubi not. Bald. C. de advoc. divers. Jud.* Alios autem occidere propter res, sive sint viles, sive pretiosæ, *Dd. opinio prohibet; & rectè; quia inter hominem & res nulla est comparatio, nec vita hominis ullo pretio æstimari potest: nec ullæ leges homicidium ob solam defensionem rerum permittunt. l. 9. ff. ad L. Corn. de Sic. c. 2. suscepimus, de homicid. l. sancimus C. de SS. Eclesi. l. 1. C. unde vi. Obrecht. c. 8. d. 1. Consule Wesenbec. Com. in C. lib. 3. t. 27. n. 29. de his etiam supra.*

c) Ut sunt bona fama & existimatio, cujus quis semper rationem habere debet. *l. Quintus 48. in pr. ff. mand. etiam Augustinus ait: Crudelis est qui confidens conscientia famam negligit: Et melius est mori quàm vili pendì Bald. Conf. 212. vol. 1. lib. 4.* Neque tamen propterea cades aliqua fama defendendæ causa conceditur. Quia dispar est ratio in vitæ & famæ defensione: *l. 5. §. 1. ff. de procur. l. 38. §. pen. ff. ad L. Jul. de adult. cum alia remedia in promptu sint quibus suam famam integram & salvam, quis conservare ac tueri potest; per retortionem puta aut per actionem injuriarum.* Etsi quidè plebejus plebejum injuriâ affecerit, retortione verborum existimatio satis defendetur: quia par inter illos conditio est, & æqualitas personarum. Quod si autem plebejus nobilem quendam virum vel dignitate aliqua eminentem convitiis petierit, non idèd statim gladius stringendus est, sed potius talium abjectorum hominum convitia more sapientum negligenda, & imitandum exemplum Catonis dicentis: *Impar mihi tecum certamen est, tu suctus moribus digna tuis audire probra, eadem in alium gestis funderè: mihi verò malè audire insolitum est, malè autem dicere ingratum: vel remedia ex Jure desumpta adhibenda, idque ferè per actionem injuriarum, qua agatur vel ad æstimationem injuriæ §. 7. Instit. de Injur. vel ad παρωσδια Injuriarum æstimatio 21. ff. de Injuriis Obrecht. c. 9. d. 1.*

V I.

Forma defensionis debet consistere in moderamine inculpatae tutelæ ^a ut in continenti ^b nec propter vindictam ullam fiat.

1) Imper. Dioclet. & Maximian. in l. 1. C. unde vi. Schneidev.

28

*Comment. in Instit. lib. 1. tit. 2. de I. N. G. & C. Gail. de PP. lib. 1. c. 16.
Hilliger in Comment. Donell. lib. 17. c. 2. Hænon. disp. Jurid. 1. th. 12.*

b) Dum adhuc vis inferitur: Nam si postea demum quis se defendere velit, magis id vindictâ fecisse dicitur; sed in ipso momento aggressoris tutela consistat. l. si ex plagis 52. s. tabernarius ff. ad L. Aquil. Idem Hænon, disp. 1. th. 12.

c) Cessante enim offensione cessat & defensio: & vindicta legibus est prohibita l. 45. ff. ad L. Aquil. l. 1. C. unde vi. Quod si tamen vis rebus inferatur, etiam post biduum vel triduum depelli ea poterit: nec qui eam sic repellit pro vindice, sed suarum rerum repetitore habendus erit. Dn. Obrecht. c. 10. n. 4. & 22.

V I I.

Æqualitas armorum non requiritur^a nec provocatus primum expectare ictum^b nec protinus fugere tenetur^c.

a) Hoc natura ipsa dicitur, ut omni armorum genere, quicquid in promptu erit, se quis defendat. Dn. Obrecht. tr. cit. c. 11. Arum. disp. in τ. 1. q. 2.

b) Arg. l. 3. ff. de I. & I. & l. 5. pr. ff. ad L. Aquil. Dn. Gorhof. ad l. 3. 4. C. ad l. Cornel. de Sicar. P. H. G. Carol. V. artic. 49. Es ist niemand mit seiner gegenwehr bis er geschlagen wird / zu warren schuldig. Melius est enim prævenire quam præveniri: & intacta jura servare, quam post vulneratam causam remedium quaerere, l. fin. C. in quib. caus. restit. non est nec. Hænon disp. in τ. 1. th. 12.

c) §. 2. Injuria, ibi: si aliter periculum effugere non potest. Instit. tit. ad L. Aquil. l. 45. ff. ad l. Aquil. l. 6. s. qui in. ff. de re milit. Constit. Carol. crim. artic. 140. Und der lenohigte kan süglich oder ohne gefährtzzeit vnd verlezung seines lebens nicht entweichen / der mag sein leib vnd leben ohn alle straff durch eine rechre gegenwehr retten. Oleman. disp. 34. n. 25. & seqq. in obi. & resol. Arum. disp. τ. 1. th. 2. Hænon. disp. in τ. 1. th. 13. Secus tamen est si beneficio fugæ haud dubiè salutem quis quaerere potest: Neque enim fuga omnis improbanda vel turpis est; exemplo Christi, qui cum quareretur ab Herode ad interficiendum, auf fugit in Ægyptum & cum Judæi ipsum lapidibus obruere vellent, secessit ex templo. Job. 8. v. ult. Matth. 2. v. 14.

Offensio

Offensio nonnulla consistit etiam in provocatione
^a sed licet ea fiat, tamen non debet apparere provocatus,
^b nisi in eo salus utilitatis publicae versetur. ^c

a) E. g. Si Sempronius Titium evocaverit: *Distu ein redlicher
 gsell vnd kein schelm / so kom zu mir herauß / vnd wehr dich mein.*

b) Quia eiusmodi provocatio non simpliciter & nudo verbo-
 rum sensu intelligenda est, quasi existimationem famamque læderet,
 præsertim si ab homine levi & nullius pretii orta sit.

c) Quia salus populi etiam privato commodo præponi debet.
1. Samuel. c. 17. v. 31. & 1. 1. XII. Tabular.

IX.

Finis defensionis necessaria est tutela personarum &
 rerum, ^a & interdum quoque occisio aggressoris. ^b

a) Personarum vel suarum propria vel alienarum, salus enim & inco-
 lumitas proprii cuiusque corporis omnibus primario debet esse cura.
1. 3. d. 1. & 1. c. 2. de homic. Secundario verò & suorum defensionem
 suscipere licebit, semper tamen adhibito moderamine inculpata tu-
 telæ.

b) Qui finis ut plurimum est præter intentionem defendentis.
 Nec enim defensionis modus præscribi potest, quandiu se defendere
 quis debeat, præsertim cum in dubio sit quando adversarius desistere
 velit, aded ut si primo momento interficere poterit, jure id fe-
 cisse sit putandus: Cum hoc & ratio doctis & mos gentibus & feris
 natura ipsa præscripserit, ut omnem semper vim quacunque ope pos-
 sint, à corpore, à capite, à vitâ suâ propulsent, *ut Cic. ait pro Milon.*

X.

Effectus defensionis est, quod defensio excuset vim
 illatam ^a & defensor qui adversarium membro mutilat
 vel interficit; nec de expensis, nec de ullo damno heredi-
 bus teneatur; neque in poenam fractæ pacis incurrat ^b nec
 donatarius ob sui defensionem donatorem interficiens
 redonatâ privetur. ^c

a) Quia quilibet qui se & alios defendit, pro innocenti haberi
 debet.

us est; & defensor propriè salutis in nullo peccasse intelligitur. l. 3. c. ad L. Cornel. de Sicar.

b) Arg. l. 55. nullus ff. de R. I. nec is videtur pacem publicam turbare, qui offensorem suum offendit. Wesenb. in Comment. C. lib. 3. t. 27. n. 26.

c) Sive pœna sit legalis sine conventionalis. Paris Conf. 164. n. 22. Conf. 165. n. 23. lib. 4. Omni enim culpâ caret: & propter eâ nullam pœnam meretur. Abb. in c. 2. n. 2. de homic. Du. Obrecht. d. t. c. II. Confut. Carol. in P. H. S. 142. & 150.

X I.

Repugnant defensionì privata ultio^a & excessus in se defendendo^b nec servatum moderamen inculpatae tutelæ: transgredientes tamen non pœnâ ordinariâ sed mitius puniendi videntur^c.

a) Privata ultio omninò legibus prohibetur: l. 14. C. de Iud. l. 45. §. 4. ad L. Aquil. At defensio quæ intra legitimos terminos consistit, non est ultio, sed propulsatio, quâ quis vim atque injuriam à se depellit.

b) Excessus hic fit quatuor modis. 1. Si quis alteri minanti sine causâ necessaria sese opponit: Se enim ei opponit, cui se oppondere non opus fuit, quia adversarius nondum factò ipso læsit. 2. Si vis sine armis illata armis propulsatur. 3. Si quis cæde alterius vel vulnere graviore, vim repellit, quam sine cæde vel vulnere leviore propulsare potuisset: ut si quis alapa te petierit, tu verò contra gladio occidas. Quamquam hic cum impossibile sit, ut semper æquâ lance fiat offensio & defensio, judici bono & æquo res committenda sit, qui ex factò ipso iudicet. 4. Si quis offensione cessante alteri adhuc per vim instat, quia cessante vi non debet quis fugientem insequi & occidere; hoc enim magis ex vindictâ & privata ultione quàm verâ defensione factû videri posset ac deberet, plura de his habet Du. Obrecht. d. t. c. 13.

c) Quia licet moderamen inculpatae tutelæ non observarint: magis tamen ira & animi perturbatione id fecisse existimandi sunt: itaq; etiâ transgressi fuerint limites, mitius tamen erunt puniendi, (quatenus sc. non ex dolo id fecerunt) & ratio irritati animi habenda. l. qui cum major. 14. §. si libertus ff. de bon. libert.

Coram

XII.

Coram Iudice autem probare defensionem necessarium debet ipse reus, a testibus b presumptionibus c conjecturis d quod si prestare non poterit, revera reus & condemnandus erit e.

a) l. i. c. ad l. Corn. de Sicar. l. f. c. de Jurejur. V. H. G. Carol. V. artic. 1. 42. in pr. ibi die nothwehr ist auff die erste tödtliche ansechtung: oder benötigung gegründet.

b) Etiam domesticis. Gail. lib. 1. de PP. c. 16. n. 22.

c) Quae locum tum potissimum habent, si dubitatur, quis primo alterum aggressus fuerit.

d) Quae sunt armorum, personae, loci, & temporis: quae omnia Iudici committimus, secundum acta & probata iudicatio.

e) Qui huiusmodi probationibus destitutus justam causam habere non videbitur, dignus poena habebitur, vide etiam de his Fachm. 1. Centr. 27. Plura apponere instituti huius ratio non permittit: Itaque pauca haec e multis de materia hac excepta sufficiant. Unum restat, ut receptui canentes Deo laudes dicamus.

Moniti meliora sequemur.

P A R E R G A.

Coronidis loco placet & sequentes questiones huic disputatiioni annexere: An fugientes ob delicta ad Asyla inde extrahi possint? priusquam autem certi quid definiamus, sciendam, Asyla ejus potissimum gratia esse instituta, ut involuntarij homicidae tutum habeant receptum contra vindicem sanguinis propinqui occisi (quemadmodum vindex ille impune ulcisci potuit cognati eadem si in homicidam incideret) & ne terra innocenti sanguine hoc pacto pollueretur, ut Zepperus ait lib. 1. de Legib. Mos. c. 7. attamen providendum est, ne confluant eo homines qui ex nece vel metu delinquant, quosq. puniri Deus jubet & Reip. interest, non obstante hic Juris Canonico

re Canonico quod diversum ab Jure divino & civili est, c. eos qui ad Eccles. dist. 87. Sed Imperator noster Justinianus huic contrarias leges sanxit Nov. 117. c. ult. Non debent hujusmodi persone in venarabili loco munimen habere, quem ipsi per seculum proprium despexerunt, & Nov. 17. c. 7. Templorum cautela non nocentibus sed lesis datur. Que constitutiones cum Legibus divinis admodum sint congrua, quibus Deus fontes ab altari suo avelli voluit, ut moriantur. Exod. 21. v. 14. ut accidit Joabo 1. Reg. 2. v. 29. & Adonia qui templo extractus fuit 1. Reg. 1. v. 50. ideò merito observanda erunt, Vide etiam Zepperum cit. loc. & Schönbor. lib. 1. polit. c. 14.

I I.

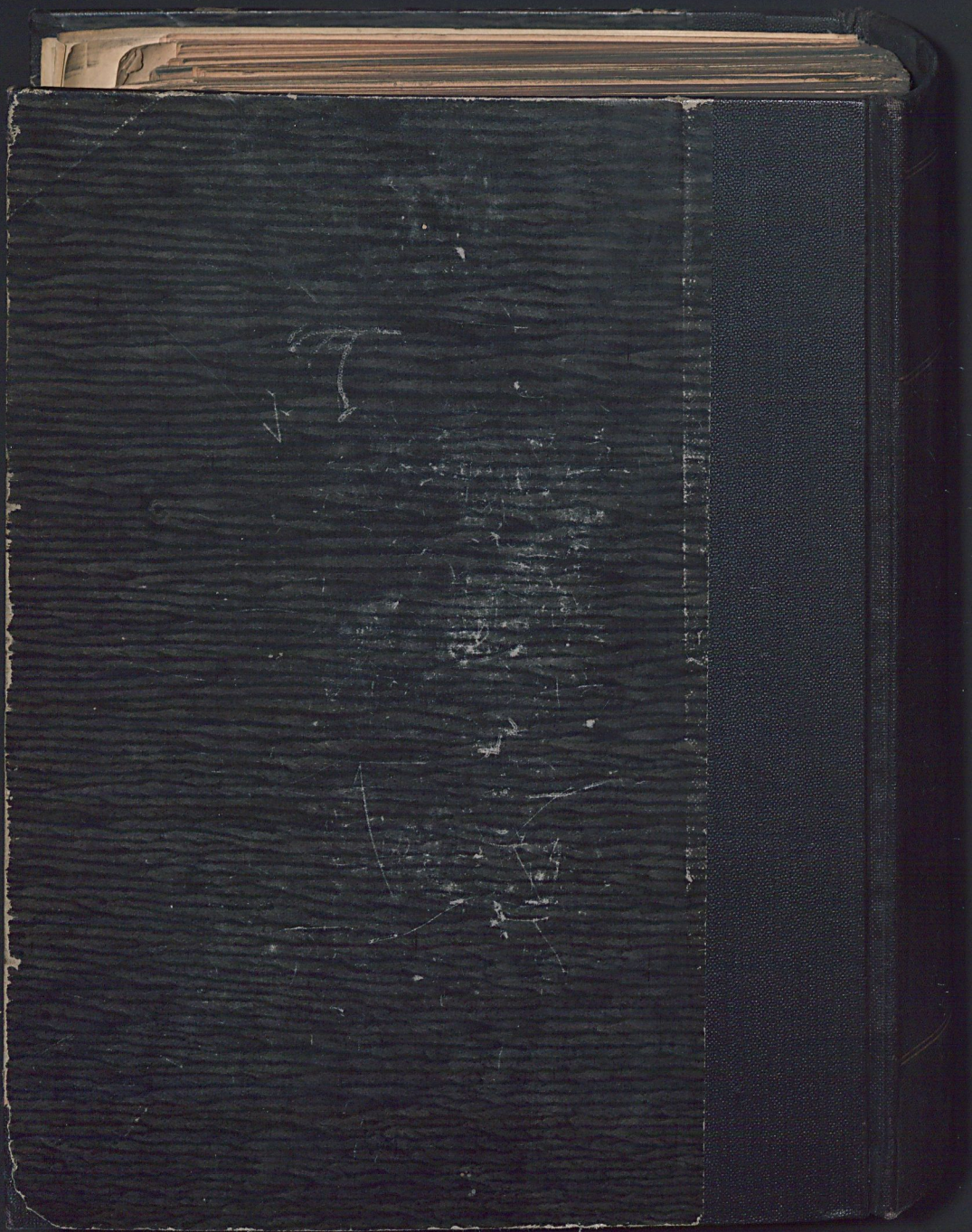
An tortura pugnet cum principiis theologicis & politicis? Sanè Deus optimus omnium Legislatores suo populo nullam de torturis legem dedit, & in Sac. Script. ne gry quidem extat teste VVilh. Zopp. in lib 3. de Leg. Mos. c. 10. præterea ethnicum hor. tormentorum & tyrannicum videtur esse inventum: expers omnis charitatis & commiserationis, quod Augustinus non tantum improbat sed etiam deplorat lib. 19. de Civit. Dei c. 6. Et ipsa experientia docet, multos nimis cruciatibus victos ea fassos esse, que nunquam fecerunt: adeò ut sæpè nihil certi sciri possit, ut Michael Montanus 2. des essais c. 5. ait. C'est vne dangereuse invention, que celle des gehennes, & semble que ce soit plus tost vn essai de patience que de verite. Et celuy qui les peut souffrir, cache la verite, & celuy, qui ne les peut souffrir. Inde fort assis Angli his rationibus moti, nullam hodiè torturam adhibent. Attamen nostris in regionibus rectè eas adhiberi statuimus cum Dn. Besoldo lib. 2. polit. c. 2. n. 28. v. 3. citante Kekermannum disput. pract. 32. quest. 4.

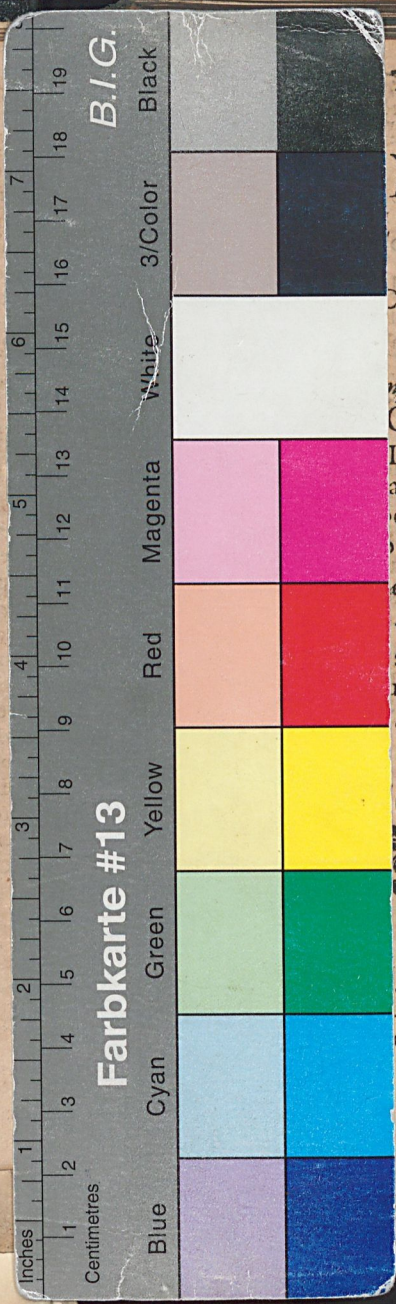
F I N I S.

Strassberg, Diss., 1623-26

X2617020

WMA

427.

TATIO JURIDICA
DE
ENSIONE
CESSARIA,
QUAM
CHRISTO DUCE

1623, 7

PRÆSIDE
implissimo ac Consulissimo,
GIO DAVIDE LOCA-
INQUE CELEBRI ARGEN-
ademiâ P. P. Facultatis Juridicæ
receptabili, Præceptore & Fautore
aternum colendo:
e disquisitioni submittit
Auditorio ICTorum.
S LEONHARDUS WELSERUS
agustâ-Vindelicus.
Mense Maja.

GENTORATI,
OLLANDI FINDLERI,
o M. DC. XXIII.

